Regeringsrätten

Rättsfall

Byte av skördetröska

Besvär av TI angående arrendatorn V:s inkomsttaxering år 1964. — V. som arrenderade en jordbruksfastighet yrkade avdrag med 25 000 kr. för byte av skördetröska. — TN medgav avdraget.

Hos PN yrkade TI att avdraget skulle nedsättas till 2 800 kr. och anförde: V. hade köpt en begagnad självgående skördetröska av fabrikat Bolinder-Munktell S 1000 för 39 500 kr., varvid i byte lämnats en bogserad skördetröska av typ Thermaenius 6 fot med tank, hack och pickupprulle, ett trösktverk Munktell 1947, 3 fot, med fläktar och rör, en självbindare Harvester 1955, 7 fot, direktkopplad med gummihjul samt en frönötare Thermaenius 1945 med bynkblåsare och dammfläkt. Nypriset på den nu anskaffade skördetröskan hade uppgivits till 48 000 kr. och nypriset på den försålda bogserade skördetröskan till 21 000 kr. Likvid för de vid bytet avyttrade inventarierna hade erhållits med 14 500 kr. Någon skillnad vad beträffar tröskfunktionerna syntes icke föreligga mellan den bortbytta skördetröskan och den anskaffade självgående skördetröskan. Vid sådant förhållande skulle övriga försålda inventarier icke beaktas vid avdragsberäkningen. Med hänsyn till att den nyanskaffade skördetröskan varit begagnad vid förvärvet skulle avdraget beräknas efter de principer som kommit till uttryck i RÅ 1957 ref. 29 och bestämmas till 21 000 × 39 500 : 48 000 = 17 282 kr. Avdrag för byte borde därför efter frånräknande av erhållen byteslikvid om 14 500 kr medgivas med 2 781 kr, som avrundades till 2 800 kr.

V. invände: Skillnaden i tröskfunktion hade bidragit till att den större tröskan förvärvats. Enär ganska stora klöverfröodlingar förekom på gården, underlättades trösksättet högst betydligt med den större tröskan, ty med den gick det att "tröska rent frö direkt på rot". Tidigare hade såväl det stationära tröskverket som frönötaren oftast fått användas. Dessa maskiner hade ersatts genom den större tröskans kapacitet och precision. Om inköp skett år 1963, skulle tröskverket ha kostat omkring 22 000 kr, självbindaren 7 000 kr. och frönötaren omkring 8 000 kr.

PN biföll TI:s yrkande, enär den nyinköpta skördetröskan allenast kunde anses ersätta den gamla skördetröskans funktion, varför övriga försålda inventarier icke skulle beaktas vid avdragsberäkningen. — Hos KR yrkade V. att erhålla avdrag med 25 000 kr.

KR biföll V:s talan på följande skäl: Med hänsyn till den skördetekniska utvecklingen under senare år får den självgående skördetröskan antas utgöra ersättning såväl för den bogserade skördetröskan som för tröskverket, självbindaren och frönötaren. På grund härav får V. anses berättigad till avdrag för ersättningsanskaffning med yrkat belopp 25 000 kr.

Open access från www.skattenytt.se, 2025-04-26 01:33:20

Hos RR yrkade TI att avdrag för kostnader för ifrågavarande byte måtte medges med högst 12 933 kr. Som skäl härför anförde TI, att tröskverket, självbindaren och frönötaren till 2/3 finge anses ersatta vid anskaffningen av den bogserade skördetröskan.

RR fastställde utgången i KR:s utslag och yttrade: Av utredningen i målet framgår, att V. år 1947 inköpte en bogserad skördetröska, vilken år 1957 utbyttes mot en ny sådan tröska av samma fabrikat och storlek. Vidare framgår att V. anskaffat i vart fall självbindaren senare än år 1947 och att denna liksom tröskverket och frönötaren icke hållits i reserv utan fram till anskaffandet av den självgående tröskan varit nödvändiga för jordbruksdriften, bl. a. för den relativt omfattande fröskörden, och använts jämsides med de bogserade tröskorna. Mot bakgrunden härav kan inventarierna i fråga ej anses till någon del ersatta av de bogserade skördetröskorna. V. är därför, även med beaktande av att den självgående tröskan vid inköpet var begagnad, berättigad till avdrag för ersättningsanskaffning med yrkat belopp. (RR:s utslag den 24/2 1970.)

Anm: Se även Skattenytt 1969 sid 313 ff (Bylin).

Köp av skördetröska — ersättningsanskaffning?

Besvär av hemmansägaren N. angående inkomsttaxering år 1962. — N. som hade en jordbruksfastighet yrkade avdrag med 9 500 kr .för inköp av en skördetröska med halmhack som ersättning för en tidigare såld självbindare och en andel i ett tröskbolag. — TN ansåg att kostnaden för halmhacken, 1 000 kr avsåg nyuppsättning och medgav avdrag med 5 670 kr., motsvarande 2/3 av 8 500 kr.

Hos PN anförde TI: Enligt N. skall tröskan ersätta dels en 1955 försåld självbindare dels en samma år försåld andel i tröskbolag. Den 1955 avyttrade självbindaren lämnades i utbyte vid inköp av andra maskiner och redskap. Med hänsyn dels härtill och dels till den långa tid som förflutit mellan försäljningen av självbindaren och inköpet av skördetröskan får sambandet mellan de båda transaktionerna anses så ringa, att avdrag icke torde kunna medges för del av kostnaden för skördetröskan såsom varande ersättning för självbindaren. Enligt lämnad uppgift var N. direkt ägare till del i tröskan i angivet tröskbolag. För denna andel erhöll N. 1 050 kr. vid avyttringen, med vilket belopp avdrag kunde medges. Med beaktande av det anförda borde avdrag i samband med inköpet av skördetröskan medges med endast 1 050 kr. och övrig kostnad anses som nyuppsättningskostnad. — PN biföll TI:s talan.

Hos KR yrkade N. avdrag med 7 000 kr. för förvärvet av skördetröskan och anförde därvid bl. a.: I samband med hans övertagande av jordbruksegendomen år 1951 hade också samtliga inventarier övertagits däribland en självbindare och 1/10 i ett tröskbolag bestående av ett tröskverk samt övriga behövliga redskap representerande ett nuvarande nyanskaffningsvärde överstigande 30 000 kr. eller på hans andel 3 000 kr. Självbindaren och tröskverket hade använts de första åren efter egendomens tillträde men efter hand hade han övergått till skörd med skördetrös-

Open access från www.skattenytt.se, 2025-04-26 01:33:20

ka, varvid maskinstation anlitats för arbetets utförande. Under åren 1955 och 1956 avyttrades såväl självbindaren som andelen i tröskbolaget, varför under mellanperioden endast maskinstation anlitats för skörden. Behovet av berörda maskiner hade således under hela tiden kvarstått, men inköpet av denna ersättning hade genom anlitande av hyrda maskiner kunnat uppskjutas. Enligt kontantprincipen förelåg rätt till avdrag för sådana kostnader, som avsåg att bibehålla inventariebeståndet i sitt ursprungliga skick. Om inköpet av skördetröskan skett samma år som avyttringen av självbindaren och andelen, hade således rätt till avdrag förelegat för ett belopp som motsvarade de avyttrade inventariernas nyanskaffningsvärde, i detta fallet c:a 4 000 kr. för självbindaren och 3 000 kr. för andelen eller sammanlagt 7 000 kr. — KR: ej ändring.

RR fann med hänsyn till omständigheterna i målet N. berättigad till avdrag för kostnaderna för inköpet av skördetröskan med ett såsom skäligt ansett belopp av 4 000 kr. (RR:s utslag den 24/2 1970.)

Anm: Se även Skattenytt 1969 sid 313 ff (Bylin).

Binäring till jordbruk?

Besvär av hönseriägaren U. angående inkomsttaxering år 1962. — U., som haft en jordbruksfastighet och på denna drivit bl. a. hönseri, uppgav i 1962 års deklaration inkomst av rörelse avseende traktorkörning till 6 037 kr. samt underskott på hönserirörelse till 5 688 kr. TN ansåg att U. haft i stället för underskott på hönseriet inkomst därav om 500 kr. — Hos PN yrkade U. att för hönseriet bli taxerad enligt deklarationen och att i traktorrörelsen få avdrag för värdeminskning på traktor med 2 049 kr.

TI tillstyrkte detta avdrag men yrkade att hönseriinkomsten skulle beräknas till 2 549 kr. i enlighet med vad som framkommit vid taxeringsrevision. I granskningspromemorian anfördes: Bokföringen omfattade samtliga förvärvskällor. Dagliga noteringar hade icke förts utan upptagna intäkter utgjorde närmast en specifikation till de i deklarationen upptagna huvudposterna. Utgiftsverifikat var numrerade och syntes i stort sett överensstämma med deklarerade utgifter. Uppgifter om lager, fordringar och skulder i hönserirörelsen saknades. Enligt företedda kontoutdrag från en leverantör syntes U. ha haft en ingående varuskuld om 16 208 kr. samt en utgående varuskuld om 6 959 kr. TN:s åtgärd att skönsmässigt taxera hönserirörelsen syntes befogad. En med hänsyn till skulder och lagertillgångar tagen beräkning av nettointäkten av hönserirörelsen gav vid handen att denna uppgått till 4 282 kr. TN:s uppskattning syntes således låg. — PN biföll TI:s talan.

KR yttrade: U:s inkomst av hönserirörelse skall beräknas enligt bokföringsmässiga grunder. I följd härav skall vid inkomstberäkningen hänsyn tagas till bland annat in- och utgående lager av varor samt till skulder. Enligt vad handlingarna utvisar har med hänsyn härtill inkomsten av rörelsen icke understigit av PN beräknat belopp 2 549 kr. På grund härav och då avdrag för värdeminskning å traktor medgivits U. med yrkat belopp, finner KR icke skäl bifalla besvären.

Open access från www.skattenytt.se, 2025-04-26 01:33:20

RR biföll däremot U:s talan med följande motivering: U. har ifrågavarande taxeringsår liksom tidigare deklarerat inkomsten av hönseriet enligt kontantprincipen, som om inkomsten härflutit av binäring till jordbruk. Denna redovisningsmetod har tidigare taxeringsår godtagits av beskattningsmyndigheterna. Någon ändring har därefter ej skett som gör att hönseriet vid taxeringen 1962 måste anses utgöra rörelse. Sålunda har U alltjämt bedrivit såväl jordbruket som traktorkörningen och hönseriet utan avlönad arbetskraft. Han har ej yrkat särskilt avdrag för värdeminskning å byggnader eller inventarier i hönseriet. Detta lämnade under beskattningsåret 1960 en inkomst motsvarande ungefär hälften av inkomsten av jordbruket samt under beskattningsåren 1961—1962 underskott vid beräkning enligt kontantprincipen. — Mot bakgrunden av det anförda finner RR U. berättigad att även ifrågavarande taxeringsår beräkna inkomsten av hönseriet såsom härflytande av binäring till jordbruk. Inkomsten av traktorkörningen bör därvid betraktas på samma sätt, vilket medför att avdrag ej medges för värdeminskning å traktorn. — Varken vad som iakttagits vid taxeringsrevisionen eller vad som eljest förekommit i målet ger i övrigt anledning att beräkna inkomsten av verksamheten till högre belopp än som upptagits i deklarationen. (RR:s utslag den 24/2 1970.)

Biltävlingar — hobby?

Besvär av V. angående inkomsttaxering år 1967. — V. hade under 1966 deltagit i 15 biltävlingar och med anledning därav fått 39 070 kr., därav 2 890 kr. i prispengar och resten från ett bilföretag och ett oljeföretag. Efter avdrag för omkostnader uppgick nettot av tävlingsverksamheten till 7 000 kr. I deklarationen uppgav V. inkomst som bilförsäljare till 32 888 kr. men ingen inkomst av tävlingsverksamheten. V. åberopade att KR i mål angående hans taxering år 1964 vägrat avdrag för underskott i denna verksamhet, som ansågs vara hobbybetonad. Under de två följande beskattningsåren hade verksamheten gått med underskott för vilka han inte yrkat avdrag. Tävlingsverksamheten hade haft samma omfattning under alla åren men först under 1966 gett överskott.

TN, PN och KR ansåg att V. skulle beskattas för inkomsten av tävlingsverksamheten. KR förklarade att med avseende å vad i målet upplysts angående omfattningen av ifrågavarande verksamhet och det sätt varpå densamma bedrivits samt omständigheterna i övrigt verksamheten fick anses ha utövats yrkesmässigt. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 24/2 1970, en ledamot av RR fann icke av utredningen i målet framgå, att V:s tävlingsverksamhet under ifrågavarande beskattningsår bedrivits under sådana förhållanden att den kunde anses hänförlig till någon förvärvskälla. Överskottet i tävlingsverksamheten utgjorde följaktligen icke för V. beskattningsbar inkomst.)

Fråga om skattskyldigs familj skäligen bort flytta till dennes bostadsort?

Besvär av byggnadsarbetaren B. angående inkomsttaxering år 1965. — B., vars familj hade bostad i Kinna, hade under en följd av år arbetat i Göteborg, där han

Open access från www.skattenytt.se, 2025-04-26 01:33:20

hyrt en bostad. B. yrkade avdrag för ökade levnadskostnader i Göteborg med 6 875 kr. — TN medgav avdraget.

Hos PN anförde TI, att B. för många år sedan antagit arbete med stadigvarande förläggning till Göteborg och varit bosatt i anslutning till arbetsorten. Något godtagbart skäl till varför familjen ej avflyttat till B:s arbetsort hade ej visats. — PN biföll TI:s yrkande att avdraget skulle vägras.

B. anförde hos KR att han inte flyttat till Göteborg därför att hustrun på grund av sjukdom behövde vård och tillsyn. Sådan vård och tillsyn kunde inte erhållas i Göteborg men väl i Kinna. — KR lämnade B:s talan utan bifall. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 26/2 1970; en ledamot av RR ville bifalla B:s talan).

Anm.: Det framgick att hustrun sköttes i sitt hem av en hemsamarit och av en i närheten bosatt dotter. Hustruns sjukdom ansågs ej som omständighet "jämförlig" med makes förvärvsverksamhet eller svårighet att anskaffa familjebostad. Se även RÅ 1968 ref. 53 ang. dubbelbosättning i anledning av barns skolgång (Skattenytt 1969 sid 193).

A contouttag i eget bolag — lån eller lön? Rätt beskattningsår?

Besvär av kylmontören H. angående eftertaxering för år 1961. — Fr. o. m. den 1/5 1960 fortsattes den rörelse som H. dittills bedrivit av ett aktiebolag som han bildat. Vid 1961 års taxering deklarerade H. endast rörelseinkomst från den tidigare egna firman. Vid granskning av bolagets räkenskaper för tiden den 1/5 1960—den 30/4 1961 konstaterades att bolaget kostnadsfört lön till H. med sammanlagt 14 015 kr varav H. lyft 8 534 kr. under januari—april 1961. Resterande 5 481 kr. antogs ha lyfts av H. under tiden den 1/5—den 31/12 1960. På yrkande av TI beslöt PN eftertaxera H. för beloppet 5 481 kr.

Hos KR yrkade H. undanröjande av eftertaxeringen och anförde att han inte uppburit någon lön från sitt bolag under år 1960 utan endast lån. A. contouttag utgjorde inte lön. — KR: ej ändring. Enligt KR hade H. icke genom företeende av skuldebrev eller på annat lämpligt sätt gjort sannolikt, att de från bolaget under år 1960 erhållna beloppen uppburits med återbetalningsskyldighet.

RR fann däremot utredningen i målet icke ge stöd för att mot H:s bestridande beskatta honom för lön från bolaget under år 1960 och undanröjde eftertaxeringen i denna del. (RR:s utslag den 3/3 1970.)

Anm.: Se Skattenytt 1969 sid 251 och 544 samt Svensk Skattetidning 1968 sid. 91, 307 och 469.

Byggmästares skattskyldighet för arbete som hans söner utan lön utfört på fastighet

Besvär av byggmästaren A. angående inkomsttaxering år 1963. — Hos PN anförde TI att A. byggt och färdigställt en enfamiljsfastighet. Försäljningspriset, inklusive tomtmarken, hade utgjort 91 315 kr. A. hade enligt TI medgett att saluvärdet på fastigheten med ett fullt modernt trähus, klätt med fasadtegel och innehål-

Open access från www.skattenytt.se, 2025-04-26 01:33:20

lande ca 100 kvm bostadsyta, inte understeg 120 000 kr. A. och hans två söner hade på fritid arbetat på fastigheten i betydande omfattning utan att lön belastat rörelsen. TI ansåg att hela det beräknade saluvärdet, 120 000 kr., utan avräkning för fritidsarbetet utgjorde skattepliktig intäkt. A. invände för sin del att från den beräknade intäkten borde avräknas 9 000 kr., som motsvarade värdet av sönernas fritidsarbete, beräknat efter de timlöner de normalt skulle haft. — PN biföll TI:s yrkande.

KR yttrade: i målet får anses utrett att A., som bedriver byggnadsrörelse, enligt avtal med hustrun under beskattningsåret uppfört en enfamiljsvilla, att A. i samband därmed å hustrun även överlåtit byggnadstomt,tillhörande rörelsen samt att A. härför av hustrun betingat sig vederlag, som väsentligt understigit egendomens allmänna saluvärde på orten vid tidpunkten för byggnadens färdigställande. Enär A. genom att på angivet sätt förfoga över omsättningstillgångar i sin rörelse får anses ha åtnjutit inkomst därav samt A. icke är berättigad att vid inkomstberäkningen avräkna värdet av sönernas arbetsinsats, prövar KR rättvist lämna besvären utan bifall. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 3/2 1970.)

Fråga om kommunalt traktamente varit avsett att täcka ökade levnadskostnader vid kurs i Stockholm?

Besvär av TI angående brandmästaren J:s inkomsttaxering år 1965. — J., som med sin familj var bosatt i K. där han var anställd vid brandkåren, genomgick år 1964 en brandmästarkurs i Stockholm vid statens brandskola. Han uppbar därvid traktamenten med 20 kr. för dygn. J. yrkade avdrag för ökade levnadskostnader under kursen med 1 400 kr. efter 10 kr. för dag. — TN medgav men PN vägrade avdrag. — KR fastställde TN:s beslut med hänsyn till att traktamentena inte kunde anses avsedda att täcka J:s utgifter under kursen.

RR var av motsatt uppfattning och förklarade med hänvisning till innehållet i punkt 4 andra stycket av anv. till 32 § KL och punkt 3 första stycket av anv. till 33 § samma lag att traktamentena icke skulle upptagas som intäkt men att å andra sidan J. inte var berättigad till avdrag för kostnadsökningen, även om denna uppgått till högre belopp än traktamentena. J. ansågs emellertid böra erhålla avdrag för resor mellan bostaden och kursplatsen med skäliga 300 kr. (RR:s utslag den 26/2 1970.)

Anm.: Av KR:s utslag framgick att enligt ett mellan Svenska Stadsförbundet och personalorganisationerna ingånget normalresereglemente (NRR) lönenämnd äger bestämma om traktamente skall minskas, då arbetstagare under tjänsteresa vistas mer än en vecka på en och samma ort. Lönenämnd äger vidare för vissa slag av resor eller för visst fall besluta att ersättning skall nedsättas eller ej utgå. Enligt specialbestämmelser till NRR kan till brandman med eget hushåll, som av kommunen beviljats tjänsteledighet för att genomgå brandmästarkurs, utgå traktamente med 8 kr/dag och 16 kr/natt.

Open access från www.skattenytt.se, 2025-04-26 01:33:20